

Evoluția sincronismului româno-polonez de la vechile influențe elitiste până la dialogul contemporan

A.C. Cofan

DOI 10.62591/jhss.1.17.2026.art.1

Rezumat:

Conceptul de *sincronism*, introdus publicului în lucrarea din 1924 *Istoria civilizației române moderne* de către criticul român Eugen Lovinescu, pare mai actual astăzi ca niciodată, în ciuda criticilor aspre primite la momentul publicării din partea unor figuri precum C. Rădulescu-Motru și G. Ibrăileanu. Acest studiu urmărește, în principal, relațiile româno-polone care s-au disipat de-a lungul anilor, concentrându-se în mod specific pe era post-comunistă, la douăzeci de ani de la căderea regimului Ceaușescu, cu un accent deosebit pe anul 2011. Este absolut firesc ca *imitația* care stă la baza sincronismului lovinescian să izvorască dintr-un sentiment de admirație (culturală) – de la partea mai slabă și mai puțin dezvoltată către cea mai puternică și mai avansată – evoluând în cele din urmă spre ceva mai profund: o relație definită prin respect reciproc și coexistență cordială. Exportul culturii străine și, în mod specific, al elementelor de civilizație, este un fenomen care definește tot mai mult lumea contemporană, în care – datorită acestui sincronism – distincția tradițională dintre *centrul cultural* și *periferie* nu mai există. Lumea a devenit un sat global în care toți se cunosc, împărtășesc o conștiință culturală similară și se bucură de aceleași beneficii ale civilizației.

Cuvinte-cheie: sincronism, cultura română și polonă, imitație, Eugen Lovinescu, dialog ideologic

Ancheta în mișcare: topografia urbană și construcția sensului în romanul *Le Pendu de Saint-Pholien* de Georges Simenon

Adina-Irina Forna

DOI 10.62591/jhss.1.17.2026.art.2

Rezumat:

Acest articol propune o analiză a modului în care mobilitatea geografică structurează desfășurarea anchetei în romanul *Le Pendu de Saint-Pholien* de Georges Simenon. Fără a se baza pe Liège ca spațiu central al investigației, studiul se concentrează asupra celorlalte orașe traversate de comisarul Maigret – Bruxelles, Bremen, Reims și Paris – pentru a arăta cum fiecare dintre ele contribuie la acumularea treptată a indiciilor necesare elucidării misterului. Descrierile minuțioase ale lui Simenon – străzile, clădirile, camerele de hotel, morga, cafenele și locuințele personajelor – nu sunt simple elemente decorative, ci funcționează ca instrumente narrative, consolidând atmosfera, dezvăluind dimensiuni psihologice și morale și orientând interpretarea cititorului asupra evenimentelor. Aceste spații urbane formează straturi succesive în care se regăsesc elemente materiale (valiză, haine, cadavru), emoții intense (teamă, remușcare) și memoria faptelor, toate contribuind la modelarea interpretării dramei inițiale. Ancheta nu avansează printr-o revelație bruscă, ci prin sedimentarea treptată a informațiilor dispersate în spațiile parcurse de comisarul Maigret. Articolul demonstrează că detaliul topografic și arhitectural participă activ la construirea sensului și a cadrului interpretativ al romanului.

Cuvinte-cheie: anchetă polițistă, topografie urbană, mobilitate geografică, memorie, itinerar

Cu cât lucrurile se schimbă mai mult, cu atât rămân mai mult aceleași: deziluzia în poezia politică a lui Vonani Bila

Kazeem Adebisi-Adelabu

DOI 10.62591/jhss.1.17.2026.art.3

Rezumat:

Odată cu trecerea la democrația multirasială în 1994, sud-africani, în special non-albii, priveau cu speranță spre o nouă eră a egalității sociale, a justiției economice și a eliberării politice. Această sensibilitate a dat naștere la ceea ce un critic a descris cândva drept o „literatură a lunii de miere” în această țară. La scurt timp după apariția acestui tip de literatură, a apărut un altul, care rezonază cu conștiința politică a nedreptății sociale și a opresiunii din epoca apartheidului, precum și cu deziluzia vizibilă în literatura Africii subsahariene post-independență din nordul continentului. Acest articol examinează reprezentarea deziluziei în poezia lui Vonani Bila, un important poet politic al epocii post-apartheid. Folosind perspectivele teoretice ale lui Frantz Fanon despre elitele post-independență, descrise sugestiv drept burghezia națională, analizez în mod intenționat poeme politice selectate din *Handsome Jita*, un volum care reunește lucrări alese ale poetului, pentru a arăta, în primul rând, că nedreptatea socială se află la rădăcina deziluziei față de democrația multirasială din Africa de Sud. În al doilea rând, subliniez că nedreptatea socială din noua Africă de Sud este o chestiune de clasă, mai degrabă decât de rasă. De asemenea, atrag atenția asupra asemănării dintre această evoluție și ceea ce s-a petrecut în țările Africii subsahariene din nord, la scurt timp după obținerea independenței.

Cuvinte-cheie: deziluzie, poezie post-apartheid, burghezie, elite politice, Vonani Bila

O analiză a discursului, tăcerii și identității personale prin prisma personajului Rosa Burger din romanul *Fiica lui Burger* de Nadine Gordimer

Ashima Arora

Naveen Kumar Mehta

DOI 10.62591/jhss.1.17.2026.art.4

Rezumat:

Nadine Gordimer a scris *Fiica lui Burger*, a șaptea sa carte, în 1979. Este un roman inspirat de evenimentele istorice și politice care au avut loc în Africa de Sud la mijlocul anilor 1970. Caracterizarea personajului Rosa Burger, protagonista romanului, realizată de Gordimer, relevă faptul că ea este succesoarea moștenirii părinților săi, care au fost revoluționari. Cathy și Lionel Burger, părinții ei, au murit în Africa de Sud luptând împotriva nedreptății rasiale. Măreția lor ca eroi exercită o presiune asupra Rosei, care se confruntă cu dificultăți în a-și forma propria identitate. Ea începe să se întrebe cine este, dincolo de faptul că este fiica unor părinți revoluționari. Prin urmare, renunță la terminologia politică categorică a părinților săi și, în schimb, preferă să păstreze tăcerea, deoarece tăcerea este singura cale prin care poate ieși din umbra lor. Tăcerea este ilustrată prin experiența ei din închisoare, prin perioada petrecută într-o altă țară, chiar și după ce s-a întors acasă, în Africa de Sud. Tăcerea îi oferă atât un sentiment de siguranță, cât și un spațiu de reflecție, devenind totodată un fel de protest tăcut. Formarea identității Rosei are un caracter fizic. Ea își folosește tăcerea prin intermediul corpului și al suprimării simțurilor fizice pentru a se opune destinului său politic. Lucrarea de față analizează modul în care atât vorbirea, cât și tăcerea definesc traiectoria Rosei, care se eliberează de constrângerile sociale și trăiește în conformitate cu propriile decizii.

Cuvinte-cheie: liminalitate, identitate, tăcere, moștenire, autonomie, limbaj

Doliul inversat: subversiunea formală și limitele narațiunii în povestirea *Cum să vorbești cu mama ta (Note)* de Lorrie Moore

Lehel Szakács

DOI 10.62591/jhss.1.17.2026.art.5

Rezumat:

Acest articol susține că în povestirea *Cum să vorbești cu mama ta (Note)*, Lorrie Moore transformă experimentarea formală într-o declarație filosofică: cronologia inversă a povestirii și narațiunea la persoana a doua funcționează împreună nu doar ca o inovație stilistică, ci ca un argument structural privind natura durerii, a memoriei și a limitelor narațiunii ca instrument de procesare a pierderii. În timp ce narațiunea convențională promite sens prin secvențialitate și rezolvare, forma inversată a lui Moore le omite în mod deliberat pe amândouă. Bazându-se pe cadrul naratologic al lui Gérard Genette – în special pe conceptele sale de ordine narativă și anacronism – și pe filosofia lui Paul Ricoeur privind timpul narativ și construirea intrigii, articolul demonstrează că alegerile formale ale lui Moore pun în scenă, mai degrabă decât să descrie, eșecul identității narrative în contextul doliului. Analiza se bazează, de asemenea, pe reflecții filosofice recente privind doliul și identitatea, precum și pe studiile interdisciplinare dedicate narațiunii la persoana a doua. O lectură atentă a povestirii relevă faptul că adresarea la persoana a doua și cronologia inversată sunt procedee care se completează reciproc și care, împreună, pun în scenă un argument filozofic coerent: că anumite pierderi se opun structurilor pe care cultura le-a dezvoltat pentru a le integra, lăsând narațiunea – și sinele pe care aceasta ar fi trebuit să-l susțină – irevocabil incompletă.

Cuvinte-cheie: naratologie, narațiune la persoana a doua, cronologie inversă, durere, identitate narativă, Lorrie Moore, proză scurtă

Decodarea imaginarului spațial în proza scurtă titeliană. O posibilă semiotică a teritoriului

Delia Badea

DOI 10.62591/jhss.1.17.2026.art.6

Rezumat:

Studiul pornește de la ipoteza că o serie de figuri spațiale simbolice operează în proza scurtă titeliană ca metafore privilegiate pentru citirea imaginarului ficțional. Totodată, la nivel metodologic, demersul propune o reevaluare a unor tensiuni postulate în câmpul teoriei literare actuale care au impus ideea unei incompatibilități între regimul concis al prozei scurte și exigențele epistemologice ale abordărilor hermeneutice de tip geocentric. În această logică, grila de lectură propusă aici testează modul în care proza scurtă titeliană suportă o abordare de tip *geo*, urmărind, în acest scop, identificarea unor strategii alternative de reprezentare a spațiului, altele decât acumulările descriptive ample. Această perspectivă permite, în cele din urmă, focalizarea cercetării asupra modului în care lentila geocritică modelează lectura textelor selectate și o transformă în instrument de decodare a spațiului ficțional.

Cuvinte-cheie: proză scurtă, Sorin Titel, geocritică, topos, chora, strategii spațiale

Secvențe dintr-un jurnal despre cuvinte

Simona Constantinovici

DOI 10.62591/jhss.1.17.2026.art.7

Rezumat:

În *Secvențe dintr-un jurnal despre cuvinte* vom face referire la statutul și la etimologia unor unități de limbă cunoscute sau intrate recent în lexic, care au dezvoltat în timp mlădițe semantice, la modul în care ne raportăm la acestea în registre de comunicare diferite. Vom încerca să realizăm patru panotări lexicale, referitoare la termeni precum *inimă*, *greș*, *sticlete* și *extraneitate*. Panotările de tip lexical vor fi înțelese ca forme de conservare și de ulterioară delimitare stilistică în câmpul sensurilor unor vocabule și al relațiilor pe care acestea le creează în mintea vorbitorului de limba română. Acestea sunt menite să scoată mai bine în evidență dinamica vocabularului și să suscite interes sporit pe partea de filosofie a limbajului, pentru că orice asociere a cuvintelor în circumstanțe comunicaționale care pot fi totalmente diferite instituie o formă superioară de interogare, o reflecție care duce înspre spațiul ontologic, al ființării cu ajutorul cuvintelor. Nu putem exista în afara acestui univers care este unul eminent semantic.

Cuvinte-cheie: lexic, semantică, panotare lexicală, stil, comunicare, limbă

Violența de limbaj în comunicarea digitală. Procedee și strategii ale ofensei – de la *hate* la obscenitate

Alina-Paula Neamțu

DOI 10.62591/jhss.1.17.2026.art.8

Rezumat:

Odată cu dezvoltarea tehnologiei și diversificarea canalelor de comunicare digitală, exprimarea opiniilor pe rețelele sociale, indiferent de subiectul abordat, a generat reacții multiple din partea utilizatorilor de internet. Este ușor de observat că, pe lângă greșelile flagrante de ortografie, lexico-gramaticale sau stilistice, mulți comentatori recurg la ortografia „neortodoxe” (non-standard) sau la meme pentru a-și masca limbajul violent, jocuri de cuvinte sau alte strategii lingvistice menite să-și atace, să-și denigreze ori să-și insulte interlocutorii. Indiferent dacă sunt sau nu de acord cu partenerii lor de discuție „invizibili”, internauții recurg la insulte, ironie și sarcasm, hiperbole și diminutive sau la un limbaj vulgar și obscen. În lucrarea noastră, ilustrăm câteva mijloace de transmitere a violenței verbale pe rețelele sociale, în special în legătură cu politicienii și personalitățile publice române, ale căror gesturi, comportament sau discursuri provoacă reacții și atitudini multiple din partea electoratului lor. *Flamingul*, *trollingul* sau *defăimarea/ denigrarea*, în contextul mai larg al actelor jignitoare/ ofensatoare, au loc prin apel la descompunerea numelor, porecle sugestive, aluzii la patologii sau deficiențe mentale, metafore, comparații, metonimii, polisemie, argou etc.

Cuvinte-cheie: social media, limbaj vulgar/ obscen, agresarea numelui, hiperbolă, diminutive, ironie, meme

Translanguaging – o abordare emergentă în predarea limbii engleze: perspective ale profesorilor

Alina Pintilii, Liliana Colodeeva, Irina Pușnei

DOI 10.62591/jhss.1.17.2026.art.9

Rezumat:

Schimbările rapide la nivel social, tehnologic și educațional din secolul al XXI-lea au dus la transformări semnificative în abordările pedagogice ale tuturor disciplinelor, inclusiv în predarea limbii engleze, unde s-a conturat o tranziție substanțială către practici centrate pe elev. În același timp, multe dintre abordările inovatoare ale predării limbilor străine rămân relativ necunoscute pentru profesori. Articolul de față tratează una dintre aceste abordări, și anume *translanguaging*, cu scopul de a prezenta profesorilor și de a le crește gradul de conștientizare cu privire la importanța ei pentru educația lingvistică. În acest scop, articolul oferă o descriere cuprinzătoare a abordării date și a beneficiilor acesteia pentru ora de limba engleză ca limbă străină, printre care se numără îmbunătățirea comunicării interculturale. De asemenea, articolul își propune să determine gradul de familiaritate al profesorilor cu *translanguaging* și să examineze perspectivele lor asupra acestuia prin intermediul unui chestionar realizat în rândul profesorilor de limba engleză din Republica Moldova. Rezultatele au indicat că, deși mulți profesori nu erau familiarizați cu *translanguaging*, ei au demonstrat deschidere pentru a afla mai multe și, după ce au fost familiarizați cu abordarea în discuție, prin intermediul întrebărilor informative și exploratorii ale chestionarului, l-au perceput ca fiind benefic. Pe de altă parte, studiul a arătat că profesorii de limba engleză ca limbă străină, care utilizează *translanguaging* în practica lor didactică, susțin aplicarea acestuia în sala de clasă, recunoscând, totodată, necesitatea de a fi bine informați atât cu privire la punctele forte, cât și la limitele acestuia, pentru a-l utiliza în mod eficient și a obține rezultatele scontate.

Cuvinte-cheie: *translanguaging*, abordare centrată pe elev, predarea limbii engleze, ora de limba engleză ca limbă străină, comunicare interculturală

Analiza performanței modelului de limbaj ChatGPT în aplicarea normelor ortografice, morfologice și de punctuație ale limbii române

Tonț Anamaria-Bianca

DOI 10.62591/jhss.1.17.2026.art.10

Rezumat:

Prezentul studiu își propune să analizeze modul în care ChatGPT, un sistem bazat pe inteligență artificială, aplică normele limbii române în procesul de corectare a textelor. Cercetarea urmărește să determine măsura în care corecturile generate de acest sistem respectă normele ortografice, morfologice și de punctuație stabilite de *Gramatica limbii române* (2005), *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române* (2021) și *Îndreptar ortografic, ortoepic, morfologic și de punctuație* (2024).

Analiza se bazează pe un corpus de propoziții care conțin abateri de la limba standard, pentru care ChatGPT oferă, conform promptului conceput de autori, atât versiunea corectată, cât și explicații privind regulile gramaticale aplicate. Evaluarea se concentrează pe acuratețea formală a corecțiilor, precum și pe validitatea justificărilor lingvistice. Obiectivul principal este de a determina gradul de conformitate al răspunsurilor generate cu normele academice și de a identifica limitele sistemului în interpretarea și explicarea fenomenelor gramaticale.

Cuvinte-cheie: inteligență artificială (IA/ AI), ChatGPT, limba română, gramatică normativă, analiză comparativă

Diaspora slovenă din Argentina: paradigme identitare

Sergiu Lozinschi

DOI 10.62591/jhss.1.17.2026.art.11

Rezumat:

O suită de evenimente socio-politice traumatizante din secolul XX au determinat emigrarea în Argentina a unui număr semnificativ de sloveni din toate categoriile sociale, mulți dintre ei intelectuali, artiști ori scriitori care au continuat să creeze în exil și și-au creat o carieră artistică și literară în afara patriei lor. Articolul prezintă și analizează circumstanțele istorice ale emigrării slovenilor, organizarea comunității și viața socio-culturală a acestora, procesul dinamic de formare a identității, mecanismele de construire și conservare a „slovenității” în cadrul societății argentiniene, reprezentările și practicile culturale și literare legate de țara lor de origine și caracteristicile literaturii create de așa numiții emigranți politici sloveni din Argentina.

Cuvinte-cheie: diaspora, emigrare politică, anticomunism, slovenitate, cultură slovenă